

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

مدیریت تحصیلات تکمیلی

به نام خدا

شیوه‌نامه نظارت بر جلسه‌های دفاع

مقدمه

جلسه‌های دفاع از پایان‌نامه/ رساله، با حضور نماینده تحصیلات تکمیلی برگزار می‌گردد. حکم نماینده تحصیلات تکمیلی برای حضور تمام وقت در جلسه دفاع از پایان‌نامه کارشناسی ارشد را معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده و حکم نماینده تحصیلات تکمیلی در جلسه دفاع از رساله دکتری را مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه صادر می‌کند. اگر نماینده تحصیلات تکمیلی نتواند در جلسه دفاع حضور یابد، باید حداقل ۲ روز پیش از برگزاری جلسه، موضوع را به معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده اطلاع دهد. وظیفه نماینده تحصیلات تکمیلی، اداره و نظارت بر برگزاری جلسه دفاع به شرح زیر خواهد بود:

.۱ ماده

۱. دریافت برگه‌ها و کاربرگ‌های مربوط به جلسه دفاع، از معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده؛
۲. نظارت بر حضور اعضاء هیئت داوران برای رسمیت یافتن جلسه؛
۳. نظارت بر برگزاری جلسه دفاع در تاریخ و ساعت تعیین شده؛
۴. دقت در تطبیق عنوان پایان‌نامه/ رساله با عنوان تصویب شده و در صورت عدم تطابق، گزارش آن به معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده؛
۵. تحويل دادن برگه‌های ارزیابی به اعضاء هیئت داوران، پس از پایان گرفتن پرسش‌های هیئت داوران و پاسخگویی دانشجو؛
۶. نظارت بر ارزیابی پایان‌نامه/ رساله توسط هیئت داوران؛
۷. محاسبه میانگین نمره ارزیابی اعضاء هیئت داوران و ثبت آن در برگه ارزشیابی نهایی و امضاء برگه‌های ارزشیابی؛
۸. نظارت بر انجام ادای سوگندنامه در مورد دانشجویان دکتری تخصصی؛
۹. تنظیم صورت جلسه دفاع و تحويل آن به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده؛
۱۰. گزارش دلیل و زمان برگزاری مجلد جلسه دفاع در برگه صورت جلسه، در مواردی که پایان‌نامه/ رساله در جلسه دفاع به تصویب هیئت داوران نرسد.

۱. جلسه دفاع در حضور استاد/ استادان راهنمای داوران، داوران (دانشجوی دکتری تخصصی: سه داور شامل دو داور داخلی و یک داور خارج از دانشگاه؛ دانشجوی کارشناسی ارشد: دو داور داخلی)، نماینده دستگاه سفارش‌دهنده طرح (در شیوه پژوهش محور) و با مدیریت نماینده تحصیلات تکمیلی برگزار می‌شود. مسئولیت اجرایی برگزاری دفاع به عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده است.
۲. جلسه دفاع به شکل عمومی و با اطلاع‌رسانی قبلی برگزار می‌گردد و شرکت اعضاء هیئت علمی گروه‌ها، دانشجویان و دیگران و نیز پرسش و پاسخ در زمان تعیین شده با رعایت مفاد این شیوه‌نامه آزاد است.
۳. در شرایط خاص و در صورتی که استاد راهنمای دوم و یا استاد مشاور نتوانند به شکل حضوری و یا از طریق دور سخنی (ویدئوکنفرانس) در جلسه دفاع حضور داشته باشند، باید تا پیش از برگزاری جلسه دفاع، نمره خود را به شکل کتبی (بدون نیاز به تکمیل کاربرگ نمره‌دهی) به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام نمایند تا نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده، نمره را در جلسه دفاع به همراه داشته باشد (تبصره ۵، ماده ۲۲ شیوه نامه اجرایی دانشجویان دکتری تخصصی؛ بصره ۳، ماده ۳۰ شیوه نامه اجرایی دانشجویان کارشناسی ارشد).
۴. در صورت غیبت استاد راهنمای اول یا داور/ داوران، جلسه دفاع رسمیت نخواهد داشت. اگر استاد راهنمای اول به دلایلی چون حضور در فرصت مطالعاتی نتواند در جلسه دفاع حضور یابد، ضرورت دارد از روش‌های جایگزینی همچون استفاده از دور سخنی (ویدئوکنفرانس) به صورت مجازی در جلسه دفاع حضور یابد (تبصره ۴، ماده ۲۲ شیوه نامه اجرایی دانشجویان دکتری تخصصی؛ تبصره ۱، ماده ۳۰ شیوه نامه اجرایی دانشجویان کارشناسی ارشد).
۵. داوران می‌توانند از طریق دور سخنی (ویدئوکنفرانس) داوری خود را انجام دهند و در چنین مواردی نماینده تحصیلات تکمیلی به جای آنها کاربرگ‌های مربوطه را امضاء خواهد کرد. در هر حال، اگر داور یا داوران نتوانند به شکل حضوری و یا از طریق دور سخنی در جلسه دفاع حضور داشته باشند، جلسه رسمیت نخواهد داشت (تبصره ۶، ماده ۲۲ شیوه نامه اجرایی دانشجویان دکتری تخصصی؛ بصره ۲، ماده ۳۰ شیوه نامه اجرایی دانشجویان کارشناسی ارشد).
۶. در آغاز جلسه، نماینده تحصیلات تکمیلی که مدیریت جلسه دفاع را به عهده دارد، برای آگاهی حاضرین جلسه به معرفی دانشجو و هیئت داوران خواهد پرداخت.
۷. حداقل زمان ارائه دفاع برای دانشجویان کارشناسی ارشد ۳۰ دقیقه و برای دانشجویان دکتری تخصصی ۵۰ دقیقه است.
۸. در جلسه دفاع، دانشجو مؤظف است دفاع خود را به زبان فارسی بیان کند.

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

مدیریت تحصیلات تکمیلی

تبصره ۱. در رشته‌های غیر از مجموعه زبان‌های خارجی (انگلیسی، فرانسه و عربی) دانشجو می‌تواند با موافقت استادان راهنمای رساله خود را به زبان انگلیسی بنویسد (تبصره ۳، ماده ۲۱ شیوه نامه اجرایی دانشجویان دکتری تخصصی؛ ماده ۲۲ شیوه نامه اجرایی دانشجویان کارشناسی ارشد).

تبصره ۲. در مجموعه رشته‌های زبان‌های خارجی رساله باید به زبان رشتۀ تحصیلی تهیه و ارائه گردد. دانشجویان رشته‌های زبان انگلیسی، فرانسه و عربی باید به این زبان‌ها دفاع خود را ارائه کنند.

تبصره ۳. همه دانشجویان بین الملل آموزشی-پژوهشی و پژوهش محور دانشگاه غیر از رشته‌های دایر در دانشکده الهیات و معارف اسلامی و رشتۀ حقوق، موظفاند پایان‌نامه یا رساله خود را به زبان فارسی یا انگلیسی ارائه نمایند (بند ۱۱-۳ شیوه نامه جذب دانشجویان بین الملل).

۹. پس از پایان ارائه دانشجو، نماینده تحصیلات تکمیلی از هر یک از داوران می‌خواهد تا حداقل در ۳۰ دقیقه به بیان دیدگاه‌ها و پرسش‌های خود بپردازد.

۱۰. پس از پرسش‌های داوران، به دانشجو حداقل ۳۰ دقیقه برای پاسخگویی زمان داده خواهد شد.

۱۱. نماینده تحصیلات تکمیلی حداقل در ۱۰ دقیقه، به حاضران و دانشجویان فرصت می‌دهد که اگر از دانشجو پرسشی دارند، مطرح کنند.

۱۲. در پایان، نماینده تحصیلات تکمیلی به گروه استاد/ استادان راهنمای و مشاور/ مشاوران فرصت می‌دهد تا دیدگاه‌های تکمیلی خود را درباره پایان‌نامه/ رساله دانشجو مطرح کنند. سپس، همه حاضران از جلسه بیرون خواهند رفت و اعضای هیئت داوران به ارزیابی پایان‌نامه/ رساله خواهند پرداخت.

۱۳. نماینده تحصیلات تکمیلی نمی‌تواند در ارزشیابی علمی پایان‌نامه/ رساله دانشجو مشارکت و یا دخالتی داشته باشد.

۱۴. مسؤولیت ایرادات علمی و اشکالات نگارشی پایان‌نامه/ رساله متوجه استاد یا استادان راهنمای خواهد بود و نماینده تحصیلات تکمیلی نمی‌تواند در این موارد مداخله‌ای داشته باشد. در مواردی که دانشجو اصول و قواعد نگارش پایان‌نامه/ رساله را مطابق با شیوه‌نامه دانشکده مربوطه رعایت نکند، نماینده تحصیلات تکمیلی باید موضوع را به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده گزارش دهد.

۱۵. ملاک تصمیم‌گیری در خصوص قبول و رد پایان‌نامه/ رساله و همچنین درجه آن، میانگین نمرات استاد/ استادان راهنمای، مشاور/ مشاوران و داوران است که لازم است هر یک به‌طور مستقل نمره خود را به نماینده تحصیلات تکمیلی جهت جمع‌بندی تحویل دهد. نماینده تحصیلات تکمیلی در جلسه‌های دفاع نمره‌ای خواهد داشت.

● نحوه محاسبه نمره رساله دانشجوی دکتری تخصصی:

$$= [(\text{میانگین نمره استاد / استادان راهنما}) \times 3] + [(\text{میانگین نمره مشاور / مشاوران}) \times 1] + [(\text{نمره هر یک از دو داور داخلی و داور خارجی}) \times 3]$$

۱۳

● نحوه محاسبه نمره پایان نامه دانشجوی کارشناسی ارشد ناپیوسته:

$$= [(\text{میانگین نمره استاد / استادان راهنما}) \times 3] + [(\text{میانگین نمره مشاور / مشاوران}) \times 1] + [(\text{نمره هر یک از دو داور داخلی}) \times 3]$$

۱۰

۱۶. پس از مشخص شدن نتیجه، حاضران به جلسه دفاع فراخوانده می‌شوند و نماینده تحصیلات تکمیلی نتیجه ارزشیابی را اعلام می‌کند. صرفاً درجه پایان نامه / رساله اعلام شده و از اعلام نمره دانشجو پرهیز شود.

۱۷. در صورتی که شرایط لازم برای برگزاری جلسه دفاع طبق این شیوه‌نامه فراهم نباشد، نماینده تحصیلات تکمیلی با ذکر دلیل و هماهنگی با معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، جلسه دفاع را به تعویق خواهد انداخت.

۱۸. نماینده تحصیلات تکمیلی، مؤظف است که همه برگه‌ها و کاربرگ‌های مربوط به جلسه دفاع را پس از تکمیل، جمع‌آوری کند و همراه با کاربرگ گزارش خود از جلسه دفاع، حداقل تا ۳ روز بعد، به کارشناس معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده تحويل دهد. هیچکدام از برگه‌ها و کاربرگ‌های جلسه دفاع نباید در اختیار دانشجو قرار گیرد.

۱۹. نماینده تحصیلات تکمیلی، مؤظف است در صورت جلسه دفاع، جزئیات هرگونه مشکلی را که موجب توقف دفاع دانشجو یا تصمیم‌گیری نهایی گردد، یا مواردی که علیرغم دادن نمره قبولی به پایان نامه، با اظهار نظر مستدل داوران اصالت پایان نامه / رساله مورد سؤال و تردید قرار می‌گیرد و یا به تصویب هیئت داوران نمی‌رسد را به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده جهت تصمیم‌گیری‌های بعدی گزارش دهد.

۲۰. تفسیر موارد مورد پرسش و اتخاذ تصمیم نهایی درباره مفاد این شیوه‌نامه به عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه خواهد بود.

این شیوه‌نامه در جلسه مورخ ۱۴۰۰/۰۷/۰۵ به تصویب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز رسید و رعایت آن در همه دفاعیه‌هایی که از تاریخ به بعد برگزار خواهند شد، لازم‌الاجراست.

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

مدیریت تحصیلات تکمیلی

به نام خدا

گزارش نماینده تحصیلات تکمیلی در جلسه دفاع دانشجویان دکتری تخصصی

..... معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده .....

با سلام و درود، به آگاهی می‌رسانند جلسه دفاع رساله آقای/خانم دانشجوی دکتری تخصصی
با عنوان : به شماره^{*} دانشجویی رشته^{*}

در روز مورخه^{*} ساعت در محل برگزار گردید. نتیجه جلسه به شرح زیر تقدیم می‌گردد:

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

مدیریت تحصیلات تکمیلی

نمرهٔ داده شده							حداکثر نمره	الف) ارزشیابی رساله
نامه‌نگاری اول	نامه‌نگاری دوم	نامه‌نگاری ثالث	مشاورهٔ اول	مشاورهٔ دوم	مشاورهٔ سوم	نامه‌نگاری اول		
							۲۰	نمره ارزشیابی (بر اساس بندهای هفتگانه کاربرگ ارزیابی پایان نامه / رساله)
							۲۰	میانگین/نمره هر یک از کارگروهها
۳ × (نمرات هر یک از داوران)	۱ × (میانگین)	۳ × (میانگین)						ضرایب هر یک از کارگروهها
								نمرات پس از اعمال ضرایب
								جمع کل نمره تمام کارگروهها
								جمع کل تقسیم بر ۱۳ = نمره نهایی رساله (به عدد)
								نمره نهایی رساله (به حروف)

در پایان، هیئت داوران پس از ارزیابی های علمی، رساله را با نمره و درجه مورد تصویب قرار دادند.			
غیرقابل قبول	خوب	بسیار خوب	عالی
کمتر از ۱۶	۱۶-۱۷/۹۹	۱۸-۱۸/۹۹	۱۹-۲۰

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

مدیریت تحصیلات تکمیلی

توضیحات	ب) شیوه برگزاری جلسه دفاع: حضوری ☐ بروخت ☐
	آیا جلسه دفاع در زمان تعیین شده آغاز گردید و به پایان رسید؟
	آیا همه اعضاء هیئت داوران در مدت برگزاری جلسه دفاع حضور داشتند؟
	آیا فضای جلسه آزاد بود و پرسش و پاسخ انجام شد؟
	آیا پرسش‌های داوران در راستای ارزیابی رساله و توانایی علمی دانشجو بود؟
	حضور سایر اعضاء هیئت علمی گروه و دانشکده در جلسه دفاع چگونه بود؟
	حضور و فعالیت دانشجویان در پرسش و پاسخ چگونه بود؟

جمع‌بندی و گزارش نهایی

نام و نام خانوادگی نماینده تحصیلات تکمیلی

امضاء و تاریخ

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

مدیریت تحصیلات تکمیلی

به نام خدا

برگ ارزیابی رساله دانشجویان دکتری تخصصی

نقش: استاد راهنما/استاد مشاور/داور داخلی/داور خارجی

نام و نام خانوادگی عضو هیئت داوران:

تاریخ دفاع:

نام و نام خانوادگی دانشجو:

استاد/ استادان مشاور:

استاد/ استادان راهنما:

عنوان رساله:

نمره گرفته شده	حداکثر نمره (از ۲۰)	حداکثر نمره (از ۱۰۰)	معیارهای ارزیابی
	۳	۱۵	همیت نظری موضوع و نوآوری در پژوهش
	۲	۱۰	مطالعه پیشینه پژوهش و گردآوری اطلاعات
	۳	۱۵	روش پژوهش و روزآمد بودن منابع
	۳	۱۵	دست یابی به اهداف طرح پیشنهادی رساله
	۴	۲۰	تجزیه و تحلیل مطالب و نتیجه گیری
	۲	۱۰	شیوه نگارش و تدوین رساله
	۳	۱۵	توانمندی علمی دانشجو در ارائه دفاعیه و پاسخگویی به پرسش‌ها

نمره نهایی به عدد:

نام و نام خانوادگی عضو هیئت داوران

نمره نهایی به حروف:

تاریخ و امضا